בס"ד

גיליון מס' 252



דף מקשר
פנינים וחידושים חידות והלכות על
הדף היומי



'דף אחד שמקשר עם אחד לאב אחד'

מהנאמר בשיעור הדף היומי בבית הכנסת התאחדות האברכים פרדס כ"ץ

מסכת בכורות ל"ז – מ"ג | פרשת וירא כ' חשוון התשפ"ז

הדף אליבא דהלכתא

<u>בדף לז. והוא יחזיר להם את הדמים</u>

מעשה שהיה ביהודי שחיתן את בנו והזמין קייטרינג עבור סעודת השבת חתן (שבת שבע ברכות), הוא שילם חלק מהכסף מראש תוך כדי שהוא חוזר ומדגיש לבעל הקייטרינג שאבי הכלה ומשפחתו אנשים מאוד מכובדים ושיזהר מאוד שהכל יהיה בצורה מכובדת וכראוי. והנה בליל שבת, עבר בעל הקייטרינג סמוך למטבח וריח נורא עלה באפו, התברר שהבשר שבסיר הענק של הצולנט היה מקולקל וריח של סרחון נדף מהסיר, הוא לא היה יכול לשלוט ברוחו כשהוא יודע שהמחותנים הם אנשים מכובדים וידועים, ואם יצא לו שם רע בסעודה זו, יתפרסם הדבר בכל מקום אפשרי... ועלול הוא לאבד את פרנסתו.

הלה שבעבר הרחוק למד בישיבה, התחיל להיות הפוסק של עצמו והעלה בדעתו כמה וכמה סברות להיתר בישול בשבת, שהרי יש כאן 'כבוד הבריות', ואולי אפילו ספק פיקוח נפש, וגם שהרי זוהי שעת הדחק, וממחשבות ניגש למעשה, החל בקילוף תפוחי אדמה, נטל בשר מהמקפיא וחתכו, הוסיף שמן ותבלינים, הדליק את הגז, ובישל סיר חדש של צולנט. בבוקר לאחר התפילה סעדו האנשים את ליבם ואכלו את הצולנט, תוך כדי שאבי החתן וכל האורחים משבחים את האוכל המשובח, אך לא לעולם חוסן, וסוף גנב לתליה, ולבסוף נודע הדבר (ע"י שני בחורים שהסתובבו באיזור המטבח בשעות הקטנות של הלילה) שכל הצולנט הטעים שאכלו בשבת התבשל תוך כדי חילול שבת מחפיר.

לאחר השבת פנה אבי החתן ואמר לו, לא רק שאיני חייב לך את שאר הכסף אלא אני גם דורש ממך שתחזיר לי את הכסף שכבר שילמתי, שהרי לא שילמתי על שבת חתן של חילול שבת, והנאה מאוכל כזה מאוסה עלינו, וגם אסור לך להנות מממון שבא ע"י חילול שבת. מאידך בעל הקייטרינג טוען, מה שקשור לעבירות שלי עם הקב"ה, תשאיר זאת עבורי ואני כבר יחזור ע"ז אח"כ בתשובה, אך מה שקשור אליך, אכלת ונהנת א"כ תשלם. עם מי הדין?

משבאה שאלה זו אל שולחנו של הגאון הגדול הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, השיב שיש לפשוט שאלה זו מהנלמד בשבוע החולף בסדר לימוד "הדף היומי" במסכת בכורות בדף לז. השוחט את הבכור ונודע שלא הראהו, מה שאכלו אכלו ויחזיר להם הדמים וכו' וכן השוחט את הפרה ונודע שהיא טריפה מה שאכלו אכלו, ומה שלא אכלו הם יחזירו לו את הבשר והוא יחזיר להם את הדמים, וכן נפסק בשו"ע (חו"מ רלד ס"ב) שאדם המוכר לחבירו מאכל שאסור מדאוריתא כגון בשר טריפה ואח"כ נודע הדבר לקונה, הדין שצריך המוכר להחזיר לו את כל הכסף ששילם, אבל המוכר לחבירו מאכל שאסור מדרבנן ולאחר שאכלו נודע הדבר לקונה, אינו חייב להחזיר לו הדמים.

ובטעם החילוק בין איסור דאוריתא לדרבנן, ביאר הסמ"ע (סק"ד) **א.** זהו קנס חכמים, ודוקא במכשול של איסור דאוריתא קנסו, **ב.** האוכל איסור דאוריתא אי"ז נחשב לו להנאה אלא לצער אף שהיה שוגג, משא"כ באיסור דרבנן, וכ' הנתי"מ (סק"ב) נפק"מ בין הטעמים, באופן שעירבם הקונה בשישים לח בלח ואח"כ אכל, דאז חשיב הנאה, ומ"מ שייך קנס על שגרם במזיד לבטל איסור.

והנה מדאוריתא מותר להנות ממעשה שבת כמבואר בב"ק (עא.) אלא שרבנן קנסו לא להנות מכך וכנפסק בשו"ע (שי"ח ס"א) וכ' המשנ"ב (סק"ד) שמ"מ מותר להנות מדמיה של המלאכה, שמעשה שבת מותר בהנאה, ולפי"ז כיון שעברו האוכלים על איסור דרבנן בלבד, לכאו' צריכים לשלם על הכל, אך יתכן שזה תלוי בב' הטעמים של הסמ"ע.

אך למעשה מסיק הגר"י זילברשטיין, שכל מה שדיברו הפוסקים לפטור בעבר על איסור דרבנן, זהו בדבר שעיקרו מדרבנן, אך מאכל שהוכן ע"י איסור דאוריתא, אף שאיסור אכילתו רק מדרבנן בזה כל יהודי קץ במאכל זה, וצריך בעל הקייטרינג להחזיר להם את כספם על סעודה זו. וכ' הסכים הגרח"ק. (ע"פ חישוקי חמד)

אחת המעלות של לומדי הדף היומי שלומדים עוד ועוד מושגים בכל חלקי התורה! כל לימוד מרגלית! כל הלכה פנינה! והיהודי הלומד הוא אוצר שלם!!!

דבר העורך

סיפר איש עסקים מפורסם: כבר בילדותי היה לי חוש מסחרי. חסכתי פרוטה לפרוטה, ולקראת חג הסוכות החלטתי לקנות הדסים ולמכור אותם בשוק, בתקווה להכפיל את כספי. אבא הזהיר אותי: "בני, כדי לבחור הדסים משולשים וכשרים צריך ידע וניסיון, ואני חושש שתפסיד את כספך". אך התעקשתי ואמרתי: "אבא, אל תדאג, אני יודע מה אני עושה!" קניתי הדסים בכספי חסכונותיי ויצאתי לשוק, בטוח שאצליח. אולם התברר שאבא צדק. הקונים טענו שההדסים אינם מהודרים מספיק ולא הסכימו לשלם את המחיר שדרשתי. חזרתי הביתה מאוכזב, והצטערתי שלא שמעתי בקול אבא. כעבור יום־יומיים הגיע אדם שהציע לקנות ממני את כל ההדסים במחיר שהותיר לי רווח נאה. שמחתי מאוד. הנה, למרות הכול, הצלחתי להרוויח! מיהרתי לספר לאמי על העסקה המוצלחת, והיא חייכה ואמרה: "לך ספר גם לאבא, בוודאי ישמח לשמוע". סיפרתי לאבא בגאווה כיצד הצלחתי למכור את כל הסחורה ולהרוויח. אבא שמח וביקש ממני להביא את משקפיו מהמרפסת. כשהגעתי לשם, נדהמתי לגלות דלי ובתוכו כל ההדסים שמכרתי. באותו רגע הבנתי שאבא הוא שדאג לקנות ממני את הסחורה באמצעות אדם אחר, כדי שלא אפסיד את כספי, ועשה זאת מבלי לבייש אותי. הבנתי שכל ההצלחה שבה התגאיתי לא הייתה בזכות כישרוני המסחרי. אני חשבתי שהצלחתי בכוחות עצמי, אך מאחורי ההצלחה שלי עמדה אהבתו הגדולה של אבי

בפרשתנו אברהם אבינו מבקש מהאורחים "יוקח נא מעט ורחצו רגליכם". רש"י מביא את דברי הגמרא שאברהם חשב שאורחיו הם ערביים המשתחווים לאבק רגליהם. מה פשר עבודה זרה זו? אדם משתחווה לאבק שהוא עצמו העלה? הסבר נפלא נמצא בספר "יפה תואר" לרבי שמואל יפה אשכנזי, אב"ד קושטנדינא: הוא מקדים ש"באמת אין לנו לבקש טעם ודעת במעשה הכסילים", ובכל זאת אפשר לומר שאנשים אלו נהגו לסגוד לכוחו האנושי של האדם ולייחס את הצלחותיו לכוחו ועוצם ידו. לכן, מכיוון שעיקר ההשתדלות באותם ימים הייתה ברגלים, ללכת בימים ובמדבריות ממוצא וממערב, לכן היו משתחווים לאבק שברגליהם, כלומר שהיו מייחסים כל הצלחתם לאבק העולה ברגליהם.

יהודי שעוצר את כל עיסוקיו וטרדותיו והולך לבית המדרש לפתוח דף גמרא. הוא מבטא בכך את אמונתו שאינו משתחווה לאבק רגליו... הוא עושה רק השתדלות, ומאחורי ההצלחה עומד אבא אוהב!

מאיר ישראל ארוגטי

השיעור בדף היומי נמסר בכל ערב בין השעות 20:30–21:40 בבית הכנסת "התאחדות האברכים" רחוב מנחם בגין 48 פרדס כ"ץ ב"ב (ליד טיפת חלב). השיעור נמסר בטוב טעם ודעת בבהירות ובשפה השווה לכל נפש מפי הרב מגיד השיעור

פניני הדף

<u>בדף לז. מכרוהו לעובדי כוכבים או הטילוהו לכלבים</u>

הנה על הרישא של משנתינו שמדברת בבכור בעל מום שנשחט והתגלה שלא הראה אותו המוכר לחכם, לא אמר התנא מה הדין אם מכרוהו לעובדי כוכבים, וביאר התוס' יו"ט (פ"ה מ"ו) משום שאע"ג שבכור בעל מום מותר באכילה גם לגוי, מ"מ אי"ז שכיח שיאכיל לגוי, שהרי ישראל קדושים הם ומחבבים דבר שהיה קדוש ולא יאכילוהו לגוי או לכלב. וכעי"ז כתב הבית יוסף (או"ח קסז ד"ה כ' הכלבו) בשם הכלבו והאבודרהם שאין להאכיל לבהמה ועוף או לגוי מחתיכה של המוציא, וכ' הבית יוסף שאין סמך לדבר זה, אך הט"ז (שם ס"ק יח) כ' שראה בס' טעמי המצוות להרקאנטי (דף עא.) שהזהיר לא להאכיל מצה לגוי עי"ש טעמו, וממילא יש להיזהר גם בהמוציא ששייך בו אותו הטעם, וכ"כ השל"ה שכיון שמצה היא במקום קרבן פסח, לא יתן ממנה לגוי, וכשם שנאמר בפסח כל בן נכר לא יאכל בו. ועיין בכף החיים (שם ס"ק קמ) שהביא מעשה נורא בזה, שבימי סבו של הבן איש חי זימן ישראל אחד גוי שכנו בפסח והאכילו מצה, ואח"כ סיפר זאת לסבו של הבא"ח, ואמר לו הזהר ממנו מאוד כי בזאת השנה יוכל להזיק לך נזק גדול, ויהי היום והישראל יושב בביתו ובא השכן הגוי ההוא וחרבו שלופה בידו, ונעשה לו נס וברח מפניו.

<u>בדף לח. דמדאוריתא אין אוכל מטמא כלי ואין משקה מטמא כלי</u>

הקובץ שיעורים מביא לחקור האם כלל זה הוא דין באוכל ומשקה שאינם מטמאים כלים, או שהוא דין בטומאת כלים, שאין כלי נעשה שני לטומאה וממילא אינו יכול לקבל טומאה אלא מאב הטומאה וכיון שאוכלים ומשקים לעולם אינם אב הטומאה, אלא ראשון (חולין קכא.) לכך אינם יכולים לטמאות כלים. וכתב הקוב"ש שנידון זה תלוי במחלוקת ראשונים בריש חולין (ב:) דעת רבינו חננאל (הו"ד ברמב"ן שם ד"ה אי לימא) שכשם שחרב הנוגעת בחלל נעשית אבי אבות הטומאה, כך אם נגע כלי בראשון לטומאה מטומאת מת נעשה אף הוא ראשון לטומאה, והיינו שאף שבכל מקום כלי אינו מקבל טומאה אלא מאב הטומאה, אי"ז אלא משום שאם יקבל טומאה מראשון יהיה שני, ובכלי לא חלה טומאת שני, אבל בטומאת מת שנשארת אותה דרגת טומאה, הרי כלי הנוגע בראשון נעשה ראשון כי הכלי יכול להיות ראשון, אך הרמב"ן שם נקט שאפילו אם הראשון לטומאה נטמא ממת אינו מטמא כלי, כי אין כח בטומאת ראשון לטמא כלי.

<u>בדף לט. למפרע או מכאן ולהבא הוי מומא</u>

במסכת חגיגה אמרו (ג:) שהגדת שוטה היא למי שעושה ג' מעשי שטות, היוצא יחידי בלילה והלן בבית הקברות והמקרע כסותו, ודעת רב הונא שאינו שוטה אא"כ היו בו כל הסימנים בבת אחת באדם אחד בזה אחר זה (טורי אבן שם). ובשו"ת בית אפרים (אהע"ז ח"ג סי' פט) הסתפק אם אחרי שעשה את כל המעשים הללו נחשב לשוטה רק מכאן ולהבא או שנתגלה שכבר מהשטות הראשונה היה שוטה, ונפק"מ לכל הקניינים שעשה בטווח הזמן שבין השטות הראשונה לשלישית, וכן הסתפק להלכה שבאחד מסימנים אלו נעשה שוטה אם עשהו ג' פעמים האם דינו כשוטה מכאן ולהבא או למפרע. והוכיח שנעשה שוטה למפרע, שהרי שאלו בגמ' שם מדוע צריך ג' מעשים ולא די במעשה שטות אחד, ותירצו שאי"ז ראיה מפעם אחד כיון שאפשר לתרץ את מעשיו שלא עשאן מחמת שטות אך אם עשה את הכל סימן הוא שהוא שוטה, וכיון שמה שהוצרכנו לג' פעמים הוא רק בשביל שיהיה הוכחה שהמעשה הראשון נעשה מחמת שטות, וא"כ אחרי שעשה את שלשתם נחשב לשוטה כבר ע"י המעשה הראשון שנתגלה ששוטה הוא.

<u>בדף מ: הא דאית בה שיער והא דלית בה שער</u>

בשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סי' פא) נשאל על בחור שיש לו שומא במקום זקנו וגדל בה שערות לבנות, ובכל שאר זקנו גודל שער רגיל ונראית בזקנו שורה אחת של שערות לבנות בין השערות הרגילות, ועי"ז מרגיש מגונה ביותר, וגם מפחד הבחור מצד השידוכים, ובא לשאול האם מותר לו להסיר את השומא ע"י ניתוח. בתחילה מביא המנ"י את הנפסק בשו"ע (יו"ד קפב ס"ו) שאסור לאיש ללקט אפילו שער אחד לבן מתוך השחורות משום 'לא ילבש', והביא גם מעשה ברב אחד שהתלבן חצי זקנו ופאה אחת וחצי הראש, והחצי השני של הראש ופאה השניה וחצי זקן נשארו שחורים, והיה לבוז בעיני רבים, ונחלקו בזה אם מותר לצבוע את הכל לשחור, אך כ' שבנידון דידן לכו"ע מותר להסיר היבלת, משום שיבלת בסנטר זה מום, ונחשב למום שבגלוי אף אם הזקן מכסה אותה, משום שלא כו"ע מגדלים זקנם, וברפואת מום שבגוף בודאי אין משום 'לא ילבש', משום שבהסרת מום אינה חשובה מעשה יפוי ונוי ואינה דרך נשים בלבד, ואין שום איסור בהסרת שומא זו.

<u>בדף מג: שימי את</u>

ביאר רש"י שרב השיב לו בתמיה, וכי חכם גדול כמוך אינו יודע לתרץ קושיא זו ובא להקשותה לפני, אמנם במסכת נידה ביאר רש"י (כד. ד"ה שימי את) שמצינו שרב אמר לשון זו של 'שימי את' בכמה מקומות, ונראה שהשיב כך משום שהיה נכדו ואמר לו כך בלשון חביבות, כלומר אתה יודע להקשות עלי קושיות, עוד הביא שם רש"י שיש מבארים שמידת צניעות היתה ברב שלא היה זוקף עיניו למעלה ולכן לא היה מכיר את שימי נכדו ולכן שאלו האם אתה שימי נכדי, ורש"י דחה פי' זה, שהרי לא מצינו שאמר רב כך לשום אדם אלא רק לשימי. עוד הביא רש"י שיש מפרשים ששימי היה חריף והיה דוחק את רב בקושיות חזקות, שכמו כן אמרו בתענית (ט:) שרב פפא התפלל לקב"ה שלא יבוש מקושיותיו החזקות של רב שימי, ודחה רש"י גם ביאור זה, שזהו שימי אחר ולא נכדו של רב. והבא"ח בס' בניהו (מנחות קי.) ביאר ששמו של רב היה 'אבא', והפלא הוא שאפילו תלמידיו קראו לו אבא (כמבואר ביומא פז.) והטעם לכך, משום ש'אבא' הוא לשון חשיבות כלומר אב בתורה, לכן אמר רב לרב שימי, שימי את, כלומר ראוי אתה להקראות בשמי שהוא 'אבא' כי חכם אתה, וא"כ איך נעלם ממך תירוץ לקושיא זו.

סימני הדף

דף לח: - משנה חורוור והמים הקבועים איזהו חורוור הקבוע וכו', דיני החורוור, וסימנך: דף ל"ח ר"ת **<u>ל</u>**באר **<u>ח</u>**ורוור.

דף מב – הזכר ולא טומטום ואדרוגינוס, ונתמעטו מכמה מקומות, וסימנך: דף מ"ב ר"ת **<u>מ</u>**ין **<u>ב</u>**ספק.

דף מג – מתחיל פרק שביעי מומין אלו בין קבועים בין עוברים פוסלים באדם ויתר עליהם וכו', וסימנך: דף מ"ג ר"ת **<u>מ</u>**ומים **<u>ג</u>**דולים.

חידות הדף

שאלות

א. היכן מצינו התרת נדר שאמרו זאת בלשון הפרת נדר?
ב. מה המקור לכך ששלשה הדיוטות מתירים את הנדר?
ג. אדם שמציג את עצמו לדוגמא ל'תלמיד חכם מומחה' האם שייך לומר עליו שהוא עניו?
ד. האם מותר לשחוט בכור בהמה טהורה כשנחתך לו כל אזנו?
ה. האם פגם העשוי למטרת יופי הפרצוף נחשב למום או לא?
ו. האם בבית המקדש השלישי יהיה גם ציור של עיר באיראן?
ז. היכן מצינו דין 'מוקצה' ואינו לא בשבת ולא ביו"ט?
ח. האם ישנם ניתוחים שבעבר ידעו לעשות והיום אפילו הפרופסורים הגדולים אינם יודעים לעשות?
ט. מדוע הראשונים דילגו על פרק 'מומים אלו' שנלמד השבוע בסדר "הדף היומי"?
י. איזה מום המובא בסוגייתינו הוא מלשון חורבן?

תשובות

א. בדף לז. שלשה מפירין את הנדר. כתבו התוס' (ד"ה מפירין) שהגמרא נקטה כלשון הפסוק לגבי הפרת אב נדרי בתו והפרת בעל לנדרי אשתו, אך לפי האמת לגבי חכם לא שייך לשון הפרה אלא רק לשון התרת נדרים, והיינו שכוונת התוס' לומר שהרי אין התרת חכם מפורשת בתורה אלא נלמדת מסברא לכן נקטה הגמ' לשון הפרה שהוא נזכר בפסוק. וכ' התוס' שכך צריך לפרש גם במה שאמרו בב"ב (עד.) גבי בת קול, שאמר הקב"ה ועכשיו שנשבעתי מי מיפר לי, שהכוונה להתרת חכם. ובתוס' יו"ט (פ"ה מ"ה) ציין לעוד כמה מקומות כעין זה.

ב. בדף לז. הפרת נדרים בג'. מבואר בגמרא (נדרים עח. ב"ב קכ:) שהמקור שג' הדיוטות מתירים את הנדר נלמד בגזירה שוה משחוטי חוץ שכתוב בהם 'אהרן ובניו וכל ישראל' שכל ישראל קולים להתיר נדרים ואפילו הדיוטות כאהרן ובניו, ובביאור הלימוד, **א.** הר"ן פירש (נדרים שם ד"ה ביחיד) שאחרי שצריך יותר מאחד, יש להצריך ג' שיהיו כעין בית דין (וכ"כ תוס' בב"ב שם), **ב.** והמפרש בנדרים פירש שדורשים 'אהרן' אחד. 'ובניו' אחד, 'כל ישראל' אחד, הרי שלשה. **ג.** הריטב"א (ב"ב שם ד"ה ויש שואלין) הביא בשם י"א ש'אהרן' הוא אחד, 'ובניו' שנים, הרי שלושה. **ד.** התוס' (ב"ב שם) הביאו בשם ריב"ם שצריך ג' הדיוטות משום ש'ראשי המטות' משמע שנים, וכיון שצריך שלא יהא בי"ד שקול מוסיפים עליהם עוד אחד. ועיין שו"ת רעק"א (סי' עג) הנפק"מ בין הלימודים.

ג. בדף לז. אמר רב נחמן כגון אנא. והיינו שרב נחמן מביא דוגמא מעצמו שהוא יחיד מומחה, ולכאורה, וכי אי"ז גאוה, אלא שענין גאוה וענוה אין הכוונה מי שמרגיש טוב בעצמו שיש לו מעלות זהו גאוה ומי שמרגיש נפסד ולא יוצלח זוהי ענווה, אלא הענוה האמיתית היא מי שיודע ומכיר בכל מעלותיו אלא שאינו מתגאה בהם משום שיודע שהכל זו מתנה מהקב"ה ולא מעצמו, אבל להמעיט בערך עצמו זוהי ענווה פסולה. ובזה מתבאר מה שאמרו בסוף מסכת סוטה (מט:) משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא, אמר ליה רב יוסף לתנא, לא תיתני ענוה דאיכא אנא...

ד. בדף לז. נפגמה אזנו מן הסחוס. בשולחן ערוך הגר"ז (סוף הל' מכירת חמץ) התריע על החכמים המתירים לשחוט בכור באופן שנחתך מאזנו קצת או הרבה, וכתב שאפילו אם נחתכה כל אזנו אסור לשוחטו, כיון שלא הותר אלא חתך בסחוס התנוך, שהוא החלק הזקוף בתוך האוזן בחיבורה של הנקב בעצם הגולגולת, אבל שאר כל האוזן החיצונה דינה כמו עור שאין חסרון בו נחשב למום. אך הרבה פוסקים חולקים עליו, עיין חזו"א (סי' כה אות ב) שהוכיח מכמה מקומות לא כן.

ה. בדף לט. ניקבו חוטמין זה לתוך זה. המהר"י קורקוס (איסורי מזבח פ"ב ה"ב) ביאר שבני אדם היו עושים חור באף כדי ליתן נזם, ואי"ז מום אלא נקב זה נעשה ליופי הגוף (לדעתם), אך היד דוד (ד"ה ניקבו) חולק וסובר שגם נקב הנעשה ליופי הגוף סו"ס מום הוא.

ו. בדף מ. שתי אמות היו בשושן הבירה. ופירש רש"י שהיה ציור של שושן הבירה על השער המזרחי של העזרה, ואמרו במנחות (צח.) שציירוה כדי שתהא עליהם אימת מלכות. והנה הרמב"ם לא הזכיר ציור זה כלל (רק בפיהמ"ש) וביארו האחרונים משום שזה היה באותו הזמן שהיו תחת מלכות פרס אך בבית המקדש השלישי לא שייך טעם זה...

ז. בדף מא. מן הצאן להוציא את המוקצה. והיינו שבהמה שהקצו אותה לעבוד אותה לעבודה זרה, אסורה בהקרבה למזבח.

ח. בדף מב: הא רבי אליעזר. והיינו ר"א ביבמות (פ.) שאמר שאשת סריס חמה מתייבמת כיון שיש סריסים כאלו שהצליחו לרפאותם. ואמרו בגמ' שם שבאלכסנדריא של מצרים הצליחו לרפאותם. ועיין בספר אמונה וביטחון לחזון איש (פ"ה אות ג) שחכמי הרפואה במצרים הכירו דרכי ניתוח שנעלמו מאתנו ברבות השנים.

ט. בדף מג. מומים אלו. הרמב"ן בהלכותיו והרא"ש בפסקיו דלגו פרק זה, וביארו האחרונים משום שדינים אלו אינם נוגעים בזמן הזה שאין ביהמ"ק קיים, וגם כהנים תמימים אינם עובדים בו.

י. בדף מג: החרום פסול. הרמב"ן על התורה (ויקרא כא יח) מבאר שלשון 'חרום' הוא מלשון 'כל חרם אשר יחרם' (שם כז כט) ומשמעו כמו חורבן, ומי שחוטמו שקוע נחשב שצורת פניו נחרבה, כי עיקר מראה הפנים תלוי בחוטם כדאיתא ביבמות (קכ.).

מילתא דבדיחותא

בדף לז. במקום שאין חכם

עם הארץ אחד הבדיל במוצאי שבת על הכוס וכשהגיע לבשמים בירך 'שהכל', כאשר ניסו הנוכחים להעמידו על טעותו, השיב להם בביטחון: זה פסוק מפורש בסידור, 'שהקול יפה לבשמים'...

בדף מ: עינו אחת גדולה ואחת קטנה הרי"ז מום

לפני שנים היה אדם שמדבר על דרגות גבוהות ואינו אוחז אפילו בדרגות נמוכות... אמר עליו החזון איש, במשנה במסכת בכורות כתוב לגבי מומים 'עינו אחת גדולה ואחת קטנה' כלומר שצריך שיהיה שיוון כלשהו בין מה שעושה למה שמדבר, ואם לא, הרי"ז מום...

<u>בדף לח: ומימי לא עברתי לפניו</u>

סיפר ר' הערש"ל שטרן מבני ברק: יש לי חבר שעוסק לפרנסתו בעניינים שונים, אולם על שעות הלימוד בבוקר הוא אינו מוותר בשום אופן. בשעות היקרות שבין שמונה לעשר וחצי בבוקר, הוא נכנס כל כולו ללימוד, והעקביות שבה שהוא שומר על השעות האלה - מעוררת את ההתפעלות. פעם שאלתי אותו, האם לא קרה לו שהיו צריכים אותו בעבודה עוד לפני עשר וחצי, "יש לך עסקים עם כל מיני סוגים של אנשים, אף אחד לא מעלה על דעתו להטריד אותך בשעות הלימוד"? הוא צחק ואמר, "הם מעלים על דעתם, אבל הפלאפון שלי סגור, כך שדעתם לא יכולה לעניין אותי באותו זמן. מה שכן, תשמע סיפור."

וזה הסיפור שהוא סיפר לי: העירייה של העיר שבה אני מתגורר פרסמה כמה מגרשים למכירה. הגשתי הצעת מחיר לרכישת המגרשים, וקיבלתי הודעה שביום מסוים תתכנס ועדה מיוחדת לדיון בעניין המגרשים, ועלי להופיע בוועדה זו. כמובן, הם לא יכלו להבטיח לי שאכן אוכל לקנות מגרש או לשריין לי את זה המועדף עלי מבין ההצעות, אך מה שברור היה, שאם איני מגיע לוועדה, אין לי כל סיכוי.

יש עשרות אנשים שמעוניינים ברכישת המגרשים, ורק למי שנוכח בוועדה יתייחסו ברצינות. הבנתי שההשתדלות שלי היא להופיע בוועדה, והקב"ה יעזור שאצליח להגיע לשורת הסיום - רכישת מגרש טוב במחיר טוב. קרוב יותר ליום הוועדה קיבלתי הודעה מפורטת, בה הודיעו כי הוועדה תתקיים במבנה כלשהו הנמצא במרחק שעת נסיעה מביתי, בין השעות עשר לשתים עשרה לפני הצהריים. בשלב הזה נכנסתי למבוכה.

הרי לא ברור מתי בדיוק תחל הוועדה בדיונים. יש סבירות גבוהה שהם יתחילו בזמן, בשעה עשר, ובזמן הזה אני הרי יושב ולומד. אצלי, השעות שבין שמונה לעשר וחצי הן קודש קודשים. זה החמצן של היום, זה הנצח של החיים. אני לא יכול לוותר עליהן בשום אופן. מצד שני התחיל היצר הרע לקרקר לי שביטולה זהו קיומה, ושאם אין קמח - אין תורה, ושיש פה הזדמנות לעסקה מוצלחת מכל הבחינות, שתאפשר לי ללמוד ברווגע...

נס שלא המשכתי להקשיב לו, כי אמרתי לעצמי: כמו שאני סוגר את הפלאפון בין שמונה לעשר וחצי, כך אני סוגר את האוזניים לדיבורים של היצר הרע הזה. אני אעשה את ההשתדלות שלי, אצא מבית המדרש בשעה עשר וחצי, אגיע לוועדה בשעה אחת עשרה וחצי - ומה שיהיה יהיה.

הקביעות שלי היא המגרש היקר ביותר. כך באמת היה: למדתי כמו תמיד, בשקיעות, בלי הפרעות, ובשעה עשר וחצי יצאתי לדרך. הגעתי באחת עשרה וחצי, וברגע שהתיישבתי על מקומי בחדר הוועדה, נשמע השם שלי. "נוכח?" שאל המנחה. "כן", עניתי מיד. מתוך שלושים המגרשים שהוצעו למכירה, הוגשו לי חמשת האחרונים. בחנתי אותם בתשומת לב, ובחרתי אחד שהיה נראה לי עדיף.

זה לא שהיה לי ידע מיוחד שאין לאחרים, או שמישהו גילה לי שכאן טמון הזהב, אבל מציאות היא שד' הכניס לי לראש לבחור במגרש המסוים ההוא, שאחר כך התברר לי כבעל הפוטנציאל הגדול ביותר מכל המגרשים שהוצעו אז. "

אז אם אתה שואל על ניסיונות", מסיים ידידי, "אז ודאי שיש, אבל באירוע הזה הקדוש ברוך הוא הראה לי שאיני מפסיד כלום מהשעות היקרות של לימוד התורה. זה נתן לי חיזוק גדול מאוד, להמשיך ולשמור על הקביעות."

ניתן להוריד עלון זה ועלונים קודמים במערכת "שבתי" בקול הלשון

העלון מוקדש לרפואה שלימה לר' ניסים בן אגה ורינה בת קלרה חי"ו

לברכה והצלחה לנדיב הדגול ר' ניסים בן זהבה חי"ו

ניתן להאזין לשיעורי הרב ר' אברהם נעימי שליט"א גם דרך "קול הלשון" 6761* בשידור חי, או בשידור חוזר בהקשת 7* ואח"כ 996908

העלון מוקדש להצלחת משה בן מרים לפרנסה בשפע

לעילוי נשמת ר' מיכאל דפן בן דיזי ז"ל

ניתן להאזין לשיעור בדף היומי בשידור חי ושידורים חוזרים בכל ערב בשעה 20:30
בקו כל רגע במס' 0799-170-770 וכן בקו היכל המלך שלוחה 7 במס' 0723-400-550
כמו כן ניתן להעביר תרומות עבור הוצאת העלון וכיבוד לשיעור בטל' 0548496909